

СТАНОВИЩЕ

по дисертационна работа за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование ССПН, професионално направление, 3.7. **Администрация и управление**, научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“

Автор на дисертационната работа: Неда Венелинова Чехларова
Редовен докторант към катедра „МАТЕМАТИКА, ФИЗИКА И ИНФОРМАТИКА“, ФГП, Лесотехнически университет, София

Тема на дисертационната работа: ИЗСЛЕДВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА Е-БИЗНЕС В КОНТЕКСТА НА ПОВИШАВАНЕ НА ДИГИТАЛНИТЕ И ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Член на научното жури: проф. Валентин Кирилов Велев, Минно Геоложки Университет, област на висше образование ССПН, професионално направление, **Икономика**, научна специалност „Икономика и управление“

Назначен за член на научното жури със заповед на ректора на Лесотехническия университет No ЗПС-530/ от 17.10.2022 г.

1. Спазване на процедурата. Процедурата на обучение и разработването на оценявания дисертационен труд са проведени в акредитирано научно звено под ръководството на **доц. д-р Радослав Милчев**. Трудът е обсъден и е насочен за защита от еднократно разширен с право на глас катедрен съвет. Запознаването с представените документи показва, че научно-образователният процес е извършен съгласно изискванията и процедурите на ЗРАСРБ, и че са налице необходимите основания за провеждане на защита.

2. Кратки биографични данни за докторанта. Магистър Неда Чехларова е образователен продукт на ЛТУ. След завършване на средно образование със специалност „чуждоезиков профил“ продължава образованието си в ЛТУ, където придобива ОС „бакалавър“ и „магистър“ с квалификация „Стопански мениджър“. Без прекъсване образователният процес продължава по докторска програма, резултатът от който е представения за официална защита дисертационен труд. Изложеното отразява десет годишен период, посветен на целенасочен образователен процес, който се надявам освен формалните резултати да е формирал очаквани умения и квалификация.

3. Актуалност на проблема. Авторът на дисертационния труд **Неда Венелинова Чехларова**, е насочил своите научноизследователски интереси в проблематика, за усъвършенстване на системата за електронен бизнес чрез надграждане на съществуващите и развитие на нови форми за функциониране. За целта се защитава позицията, че това може да бъде постигнато чрез създаване на условия за повишаване на дигиталните и професионални

компетенции на потребителите, което да способства за постигне ръст в ефективността на системата на Е бизнес. Тези съображения предоставят необходимите аргументи за да се изрази недвусмислено позицията, че обсъжданата научна разработка е актуална и дисертабилна, посветена е на значим научно-практически въпрос, отговора(ите) на който се търси чрез извършването на обхватна научно-изследователска дейност.

4. Връзка между темата на дисертацията и целесъобразността на поставените цели и задачи. Съпоставянето на формулираната цел на изследването, на произтичащите от нея задачи, обвързани с обекта и предмета на изследване, позволява да се прецени, че те са формулирани удачно и композирани в развитие. Разшифровайки тяхното съдържание може да се оцени категорично, че между тях и формулираната тема няма противоречие, а е налице логическа взаимобвързаност.

5. Общо представяне на дисертацията, оценка на знанията и степента на познаване на въпроса. Дисертационният труд е представен на 153 страници основен текст. Допълнително са представени списък на използвани 205 източници на информация и приложения с използваните в проучването анкети. Той е структуриран в три глави, завършващи с изводи към всяка от тях. От запознаването с текста се получава представа за изключително обхванат и задълбочен анализ на системата за Е бизнес. Явно авторът е навлязъл детайлно в процеса на Е бизнес, което е позволило да разкрие редица особености и резерви за неговото подобряване. Натрупаната солидна научноизследователска база от коректно извършени критичен анализ, е рационално използвана за получаване на доказателствен материал в потвърждение на формулираната научна теза.

6. Методология на изследването. Налице са ясно дефинирани цел, предмет, обект и задачи, както и адекватна изследователска хипотеза. Методиката включва комплекс от теоретични и емпирични изследвания, чието последователно и целенасочено изпълнение в контекста на поставените задачи гарантира постигане на заложените цели. Използваните научни методи, включват: наблюдение, анализ, конкретизация и обобщение, анкета, интервю, SWOT-анализ, експеримент. За обработка на данните в електронен вид са използвани стандартни средства и платформи.

7. Оценка на резултатите от дисертацията. Категоричната ми оценка за рецензираната дисертационна разработка, е че тя е завършено научно изследване, в което са получили отражение съдържателен образователен и научноизследователски процес. Представените изводи, обобщения и формулирани приноси вярно и коректно отразяват извършеното и постигнатото в дисертацията. Основната част от тях са получили професионална известност чрез представянето в издания на научни форуми.

8. Критични бележки и въпроси. Както към повечето дисертации, които като обхват и дълбочина най-често са първите мащабни публикации за съответния автор, и тук могат да се предявят определени претенции. Същевременно както беше отбелязано в разработката са налице теза, цел, проведен експеримент, резултати, т.е. представен е научен продукт, който притежава елементите на завършен и задълбочен научен труд. В този смисъл по-важно е да се отбележат неща, които биха били полезни в бъдещата дейност, а именно: 1. Заглавието на дисертацията би могло да бъде по стегнато, отразяващо ключовите думи на труда: **„Повишаване на дигиталните компетенции на потребителите в системата за е-бизнес“**; 2. В заглавието се сочи „дигитални и професионални компетенции“, но в изложението вниманието е върху дигиталните компетенции, като елемент на професионалните; 3. На няколко места като приноси се сочат проведени анализи, които са средство, а приноси са резултатите, тяхното обобщение и използване, в резултат на анализа.

9. Лични впечатления. Не съм имал възможността да формирам лични впечатления за автора на дисертационния труд.

10. Заключение. Дисертационният труд е посветен на реален научно-приложен проблем, а получените резултати са отражение на самостоятелно научно изследване. Формулираната цел е постигната и са намерени адекватни решения на произтичащите от нея задачи. Направените изводи следват логично от извършеното изследване и притежават реален потенциал за усъвършенстване на системата за Е бизнес. Формулираните приноси са коректно заявени и правилно отразяват възможностите за приложение в практиката. Въз основа на изложеното убедено заявявам, че дисертационният труд на тема: **„Изследване на системата за е-бизнес в контекста на повишаване на дигиталните и професионални компетенции на потребителите“**, е завършен научен продукт на успешно проведен образователен и научен процес. Оценявам, че са налице всички основания да гласувам с **„ДА“** на магистър **Неда Венелинова Чехларова** да бъде присъдена образователната и научна степен **„доктор“** в професионално направление **3.7. Администрация и управление, научна специалност „Приложение на изчислителната техника в икономиката“**

Изготвил становището:

/проф. Валентин Велев/

Дата на подаване на становището:

/...../